

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Občni zbor S. K. S. Z.

S. K. S. Z., te začetne črke za Slovensko krščansko socialno zvezo so znane danes v vsaki kmečki in delavski hiši, v kateri je le količak smisla za izobrazbo in za gospodarsko delo. Te črke zaznamujejo največjo nepolitično organizacijo na Spodnjem Štajerskem, pod koje okriljem stoji 120 bralnih društev, okoli 30 mladeniških odsekov, ki imajo med seboj zopet svoje središče v Zvezi slovenskih mladeničev, in okoli 10 telovadnih odsekov, ki so si osnovali svoje središče v Orlu. Nobena druga stranka se ne more ponasati s tako velikim številom nepolitičnih izobraževalnih organizacij, nobena s tako obsežnim delom na izobraževalnem polju.

Vedno več časnikov se razširja med našim ljudstvom, vsaka slovenska knjiga najde pot med naše ljudstvo, poučna predavanja se vrstijo nedeljo za nedeljo, splošna omika se krepko dviga med slovenskim narodom. Naročnja zavest raste, zanimanje za gospodarski razvoj je vedno večje, in krščanski duh v vsem javnem delovanju ima vedno krepkejši vpliv. Ko izstopi mladina iz šole, sprejme jo naša organizacija v svoje mladeniške in telovadne odseke, jih pripravlja za resno delo, nadaljuje izobrazbo, ki se jim je začela dajati v ljudski šoli, utrja se jim dobrega duha, ki so ga sprejeli že doma pri materi in očetu.

Tudi liberalna stranka je ustanovila svojo nepolitično organizacijo. Toda za njih izobraževalna društva ve samo tajnik osrednje zveze, in njihovo najnovejše delovanje med mladino stoji v znamenju odločnega nasprotstva proti krščanskemu svetovnemu naziranjju. Krščanstvo jim je strup iz Judeje, in s tem je povedano za naše vedno verno slovensko ljudstvo dovolj. Liberalna stranka je tudi na nepolitičnem polju pokazala svojo organizatorično nezmožnost in tudi tja zanesla duh, ki je nasproten slovenskemu narodu. Celo drugačno je delovanje S. K. S. Z.

Naša S. K. S. Z. ima v nedeljo, dne 19. dec. svoj občni zbor v Šmarju pri Jelšah. Tam bo položila svojim članom račun o svojem zadnjeletnem delovanju ter si začetla pot za prihodnje leto. Z lahko vestjo bo položila račune, kajti njeno delo je bilo vestno in za naš narod blagoslovno. Da pa se najdejo zopet novj pota za bodoče delovanje, v to vabimo vse prijatelje krščansko-socialnega gibanja na občni zbor. Skupno si ustvarimo načrt in potem zopet skupno na delo!

PODLISTEK.

Kako je Čelustnik zobe pipal.

Dandanes živimo v času strojev. Za vsako reč so že iznašli stroj. Tako imamo stroje za šivanje, stroje za mlačenje, stroje za tiskanje, stroje za spanje itd. V Berlinu je menda iznašel nekdo stroj za klobase, kjer gonijo zgoraj živo živino v stroj, spodaj pa že povojene klobase letijo iz njega. V Ameriki so pa napredovali še bolj. Pravijo namreč, da imajo tam stroj, kjer zgoraj mečejo zrelo grozdje v stroj, spodaj pa že krčmar meče pijance iz sobe.

Cisto poseben stroj pa je iznašel Čelustnik iz Borovec. Izumil je namreč stroj za pipanje bolnih zobov.

Čelustnik je bil namreč hlapec pri kmetu Nemanju v Boroveh. Bil je dolg kakor rajca, pri tem pa prebrisane glave in močen kakor medved. Poleg svojih opravkov kot hlapec je opravljal še marsikaj drugega. Znal je briti in striči bolje kakor brivec kitajskega cesarja; pred vsem pa je bil znan daleč okrog kot zobozdravnik, ki je znal spretno pipati zobe. Hitro in krepko je pipal vsakemu zobe, bolne in zdrave, čvrste in črvice. Za vsaki izpipan zob je računal en groš. Čelustnik je delal izučeni zobozdravnikom veliko škodo, kajti kmečki ljudje so vreli le k njemu, kadar so jih boleli zobje. Čelustnik je bil pač poceni, vedel pa je tudi izdreti koj na prvi mah tudi najbolj trdovratne zobe, če bi jim bile korenine segale tudi doli do pete. Ni ga pač bilo zoba, ki bi se mogel ustavljati našemu Čelustniku.

Državni zbor.

Poslanci Slovenske kmečke zveze vlagajo dan za dnevom nove peticije proti nameravanemu novemu davku na vino. Občine, društva in zadruga so večinoma storile svojo dolžnost.

V poslanski zbornici se je zadnji teden vršilo prvo čitanje začasnega proračuna. V imenu Slovanske Jedinote je govoril predsednik Slovenskega kluba dr. Šustersič ter povedal, da Slovani sedanji vladi ne bodo dovolili nobenega vinarja davka za prihodnje leto. Vlada je Slovonom nasprotna, in zaradi tega ne more od njih zahtevati ljubezni. O prvem čitanju proračuna se ne glasuje, ampak se kratkoma odkaže proračunskemu odseku. V odseku se je začela razprava v torek, dne 14. decembra.

V zbornici pa so med tem začeli Rusini z obstrukcijo. Pritožujejo se, da jim Poljaki v Galiciji niso pravični. Vlada in poljski klub sta začela z njimi pogajanja.

Med tem je vložila vlada predlog, da se ji dovoli pooblastilni zakon za sklepanje trgovinskih pogodb s tujimi državami. Vršilo se bo najprej prvo čitanje, o katerem tudi ne bo glasovanja. Kmečki poslanci se branijo z vsemi štirimi proti pooblastilnemu zakonu.

Sploh so v državnem zboru razmere skrajno napete. Slovanske stranke so nezadovoljne, kmečki poslanci so nezadovoljni, nemški poslanci pa so za vsako pravično razvoljanje razmer nesprejemljivi, in vlada neče ničesar storiti, kar bi pomirilo slovanske in kmečke poslance.

Mnogi dvomijo, da bi sedanji državni zbor še dolgo skupaj ostal. Pripravljeni moramo biti na vse, tudi na nove volitve!

Politični ogled.

— **Položaj.** Vlada in Nemci nočejo privoliti v to, da bi se dala Slovonom polovica ministrov, vsled tega je gotovo, da ne bo še tako kmalu prišlo do jasnih razmer. K temu je še pristopila nova težava. Vlada hoče imeti pooblastilni zakon, da bi lahko z njim sklenila trgovinske pogodbe z drugimi državami. Kmečki poslanci, med njimi tudi naši kmečki poslanci, pa nočejo iti vladi na ta lim, ker potem lahko spusti v našo državo tuje živine, kolikor hoče. Zato se pa ne ve, kakšna bo usoda državnega zbora. Vlada

bo menda državni zbor zaključila ter poslala poslanee, ki nočejo izdati svojih volileev, domov na počitnice. Kmečko ljudstvo jih bo sprejelo z veseljem, ker vidi, da odločno zastopajo njegove koristi.

— **Za kmeta.** V državnem zboru se je osnoval draginjski odsek, ki naj bi preiskoval, kdo je kriv draginje in kako se ji odpomoči. Socialdemokrati in mestni poslanci pravijo, da je draginje krivo kmečko ljudstvo in njih politika. Ker je dobil Plojev klub pravico, da imenuje za ta odsek predsednika, zato bi bilo pričakovati, da se bo vsaj Ploj, kot zastopnik kmečkega volilnega okraja dal voliti za predsednika. Toda ne! Zastopnik ljubljanskega mesta, Hribar, bo ba je predsednik draginjskega odseka, ki gotovo ne bo šel na roko kmečkim zastopnikom, ampak svojim tovarišem in socialdemokratom. Če zasledujemo našega uskoka korak za korakom, vidimo vedno jasneje, kako prav so imeli volilci, da so ga vrgli pri zadnjih deželnozborskih volitvah.

— **Deželni zbori** bodo sklicani na kratko zasedanje v času med božičem in novim letom. Predložen jim bo začasni proračun. Šele po novem letu bodo razpravljali o rednem proračunu. Štajerska dežela, koje vladajo Nemci, ima veliko dolgov. Gotovo bodo hoteli Nemci novih davkov, da plačajo dolgove. Ker so nasprotniki kmetov, skušali bodo njim naložiti nova bremena. Toda prepričani smo, da se jim bodo naši poslanci postavili po robu.

— **Ogrska** še vedno nima novega ministrstva. Ta teden je sklican ogrski državni zbor, da dovoli začasni proračun, toda slišati je, da vladi nasproti poslanci (opozicija) ne bo pripustila razpravljati, ampak začela obstrukcijo. Tostran in onstran torej ne bo za nekoliko časa ustavnega življenja. Zato ni čudo, da se marsikje govori, da se bo ta trenutek uporabil za ustvaritev Velike Avstrije, ki bi imela le en državni zbor in tri pokrajinske, na Dunaju, v Budapešti in Zagrebu. Jugoslovanske dežele bi se združile potem v eno upravno celoto Velike Avstrije. Saj tudi Bosna in Hercegovina še vedno ne dobiva svoje ustave, kakor da bi se res čakalo na ustvaritev Velike Avstrije z enim skupnim državnim zborom in tremi upravnimi celotami (trializem).

Mala politična naznanila.

Dne 10. decembra: V Belgradu so se vršile velike demonstracije zaradi smrtnih obsodb v črnogorskem zarotniškem procesu. — Proti angleški go-

ranje zobov, da si ohrani vsaj še nekaj zaupanja. Njegova brihtna glavica ga v tem najvažnejšem trenutku ni pustila na cedilu. Kmalu je iznašel novi stroj za izdiranje zobov. (To je pa prišlo tako-le:

Nekega dne pride kmet Zlodnik k Čelustniku. Lice mu je debelo, kakor da bi bil požrl kanonsko kroglo. Zlodnik je bil jako občutljiv, poleg tega pa bogat in premožen. Pameten ravno ni bil posebno, in smodnik bi bil varen pred njim. Če bi ga ne bili poprej že iznašli, Zlodnik bi ga gotovo ne bil. S klavernim glasom toži Čelustniku, da ga muči vražji zob noč in dan na najhujše načine. Bil je še edini kotnik na desni strani v spodnji čelusti. Zlodnik pravi, da ta zob še pač potrebuje, ker drugače ne more več grizti, zato naj mu ila Čelustnik kako zdravi, da tega presnetega hudobneža v spodnji čelusti pomiri. Naš Čelustnik pogleda Zlodniku v usta, potem pa pravi:

„Za ta zob je le še eno zdravi, in to so klesce! Ta šment je črviv čisto do korenin. Če ga ne daste odstraniti, znate še na pljučih in jetrah zboleti.“

„Ne, tega pa ne; izdreti ga pa ne dam za živ svet ne,“ zatrjuje Zlodnik.

„Zakaj ne?“

„Tega ne prenesem, ne vzdržim.“

„Saj to ne boli nič, ravno nasprotno — to človeku dobro dene, kakor če se počohaš, ke dar te koža srbi.“

„To že vem, pa vkljub temu ga ne dam izdreti.“

„Kaj, Vi se bojite, Zlodnik?“

„Že menda“, odvrne bolnik.

„Glej ga, tu ga imaš, tega falota! — Kaj ne, da te ni nič bolelo, čisto nič. Zdaj pač si moraš vrisati od samega veselja!“

Dokler so bili bolniki pri Čelustniku, so mu vsi pritrjevali, da ni nič bolelo. Doma pa so bili vendar le drugega mnenja. Pravili so: „Bolelo je že sapermentsko hudo, res pa je tudi, da je zob kar frčal iz čelusti, kakor bi ga izstrelil. Čelustnik ima pač le dobre klešče, zato mu gre pipanje tako od rok.“

Od rok mu je cela reč res šla, pa klešče ravno niso bile nič posebnega. — Večkrat so se Čelustnikove klešče tudi zmotile in iztrgale so poleg bolnega zoba marsikaterikrat tudi čisto zdravega. Pa Čelustnik je vedel ljudi pomiriti. Rekel je: „Glej ga, glej! Zdaj sem ti pa izdrl kar dva. Še bolje za tebe; ti ne bo treba drugokrat sem hoditi. Plačal boš pa samo za enega.“

Ker je Čelustnik izdrl večkrat poleg bolnih zobov tudi zdrave, so ljudje izgubili sčasoma zaupanje v njegove znamenite klešče. Zato je bil naš zobozdravnik prisiljen, misliti na drugo, boljše orodje za izdi-